

Franz Sölkner:

**Jak jsme my Tauplitzerští porazili atom.
(s. 203-204)**

Podzim 1978

Ze studijních důvodů jsem žil již několik let v oblasti Štýrského Hradce, měl ale ještě poměrně silné vazby na Tauplitz, místo, kde jsem se narodil. Mým skromným a jasným politickým cílem bylo, dosáhnout tam dobrého výsledku při lidovém hlasování o atomové elektrárně Zwentendorf.

ÖBB – Rakouská spolková dráha

Několik týdnů před lidovým hlasováním jsem jel „domů“, abych tam konal přípravy pro diskusní akci proti Zwentendorfu.

Ve vlaku jsem rozdával letáky proti atomové elektrárně – a byl jsem přistižen průvodčím. Přísně se zeptal mám-li povolení od Rakouské spolkové dráhy (ÖBB). Nemám.

Požadoval předložení průkazu, zapsal si jméno a adresu a nabádal mě, abych s tím rozdáváním přestal, protože jinak by mě musel na příští zastávce z vlaku vysadit. S jedním exemplářem jako „předmětem doličným“ (corpus delicti) šel dál.

Asi o 20 minut později přišel znovu a pravil, že teď jde „dopředu“ a nemůže tedy přirozeně vidět, co se v zadní části vlaku odehrává. Ten leták musel být dobrý!

Franz Sölkner:

**Wia mia TauplitzerInnen s´Atom z´Foll
brocht hob´n (S. 203-204)**

Herbst 1978

Studienbedingt lebte ich schon einige Jahre im Raum Graz, hatte aber noch eine relativ starke Bindung zu Tauplitz, dem Ort meiner Herkunft. Bei der Volksabstimmung über das AKW Zwentendorf dort ein gutes Ergebnis zustande zu bringen, war mein ebenso bescheidenes wie klares politisches Ziel

ÖBB

Einige Wochen vor der Volksabstimmung fahre ich „heim“, um dort Vorbereitungen für eine Anti-Zwentendorf-Diskussionsveranstaltung zu treffen. Im Zuge verteile ich Anti-AKW-Flugblätter – und werde vom Schaffner erwischt. Streng fragt er nach meiner Genehmigung durch die ÖBB. Habe ich nicht.

Er verlangte einen Ausweis, notiert Namen und Adresse und ermahnt mich, die Verteilerei einzustellen, weil er mich sonst am nächsten Bahnhof aus dem Zug weisen müsste. Mit einem „corpus delicti“ zieht er ab.

Etwa 20 Minuten später kommt er wieder, sagt, er gehe jetzt „nach vorn“ und könne dann „natürlich nicht sehen, was sich im Zug hinten abspielt“. Es muss ein gutes Flugblatt gewesen sein!

Sál v Peeru

Asi deset dní před lidovým hlasováním: diskusní akce v sále hostince Peer. Přibližně 50 osob. Werner Ainhirn, student fyziky na technické univerzitě ve Štýrském Hradci, pocházející z města Gröbming, zastupuje naši věc na pódiu. Dobrá volba.

V Tauplitzu sympatizuje většina obyvatel s SPÖ. Wernerův otec je znám jako „rudý“ okresní školní inspektor. Také syn se hned na úvod deklaruje jako „socialista“. Říká ale, že v „v této věci musí z důvodu odborných znalostí a pocitu zodpovědnosti“ své straně vypovědět poslušnost.

U piva

Následně argumentuje v lokále Armin Geier jun., mladý levičák, tvrdohlavě „pracovními místy“.

Neústupně mu oponuji. I kdyby se na celém Grimmingu (hora ve vápencovém pohoří) zřídilo elektrické osvětlení, vytvořila by se pracovní místa, a přesto by to byla „pěkná blbost“.

Hřbitov

Na Všechny svaté rozdávají můj nejmladší bratr Erich a Ewald i Isolde Heidler letáky u východu ze hřbitova. Argument: Pracovníci „Černého kříže“ tam stojí také a sbírají peníze pro hroby vojáků.

My rozdáváme letáky, abychom nemuseli později sbírat peníze pro oběti

Peer-Saal

Etwa zehn Tage vor der Volksabstimmung: die Diskussions-Veranstaltung im Saal des Gasthauses Peer. Circa 50 Personen. Werner Ainhirn, ein aus Gröbming stammender Physikstudent an der TU-Graz vertritt unsere Sache am Podium. Ein guter Griff.

Tauplitz hat eine SPÖ-Mehrheit. Werners Vater ist als „roter“ Bezirksschulinspektor bekannt. Auch der Sohn bekennt sich gleich einleitend als „Sozialist“. „In dieser Sache“ müsse er aber „aus Fachkenntnis und Verantwortungsgefühl“ seiner Partei die Gefolgschaft versagen.

Beim Bier

Anschließend in der Wirtsstube argumentiert Armin Geier jun., ein Jungroter, hartnäckig mit den „Arbeitsplätzen“. Ich setze hartnäckig dagegen: Auch wenn man den ganzen Grimming mit einer elektrischen Beleuchtung überziehe, wären Arbeitsplätze zu schaffen und trotzdem bleibt das „a Bledheit!“

Friedhof

Zu Allerheiligen verteilen mein jüngster Bruder Erich sowie Ewald und Isolde Heidler am Friedhofsausgang Flugblätter. Das Argument: Die vom „Schwarzen Kreuz“ stehen auch dort und sammeln Geld für Soldatengräber. Wir verteilen Flugblätter, damit wir nicht später Geld für

atomové katastrofy. Ti tři stateční sklízají agresi. Starosta ze strany SPÖ a člen svazu veteránů Raimond Geier st. jim vmete výtku: „Todle sem nepatří!“

Výpadek proudu

Neděle, 5. listopadu 1978, den lidového hlasování. Návštěva kostela. Během mše svaté na několik minut vypadne proud. Zešeřelým kostelem se šíří šeptanda.

Mnozí lidé v kostele mají podezření na úmyslný politický pokus o zastrašování krajskou energetickou firmou Stewag „To už je příliš!“ Voda na náš mlýn.

Vítězství

V Tauplitzu byl zaznamenán nadprůměrně dobrý výsledek hlasování. O několik týdnů později opět v Ennstalu potkávám starostu Geiera.

Hovoří ke mně našťavaně: okresní vedení strany ho extra zavolalo, co že se to dělo. A to na tom hřbitově bylo „zneužití památky zesnulých pro politické účely“.

Z Zwentendorfu do Hainburgu

Mé angažmá ve věci Zwentendorf bylo skromné, ale úspěšné. A proto pro mé politické povědomí trvale účinné.

die Folgen eines Atomunfalls sammeln müssen. Die drei Tapferen ernten Aggressionen. SPÖ-Bürgermeister und Kameradschaftsbündler Raimund Geier sen. verpasst ihnen einen Rüffel: „Des g'hört da nit her!“

Stromausfall

Sonntag, 5. November 1978, der Tag der Volksabstimmung. Kirchgang. Während der Messe fällt für einige Minuten der Strom aus. Ein Raunen geht durch das abgedunkelte Kirchenschiff. Etliche KirchenbesucherInnen hegen den Verdacht eines bewussten politischen Einschüchterungsversuches durch die Stewag. „Das geht zu weit!“ Wasser auf unsere Mühlen.

Sieg

Tauplitz hatte ein überdurchschnittlich gutes Abstimmungsergebnis. Einige Wochen später wieder im Ennstal treffe ich Bürgermeister Geier. Er grantelt mich an: Die Bezirksparteileitung habe ihn extra angerufen, was da los gewesen sei. Und das auf dem Friedhof sei ein „politischer Missbrauch des Totengedenkens“ gewesen.

Von Zwentendorf nach Hainburg

Mein Engagement in der Sache Zwentendorf war bescheiden, aber erfolgreich. Und daher für mein politisches Bewusstsein nachhaltig

Volně podle Rudi Dutschkeho jsem se naučil: „Poměry se dají i změnit, pane sousede!“

Anebo vyjádřeno vídeňským nářečím:

„Zemřeli už i větší páni!“ To, co začal Bruno Kreisky svou politikou jaderné energie – moje pocitové a intelektuální částečné odvrácení od SPÖ – měl dokončit Fred Sinowatz, jeho následovník.

Dne 21. prosince 1984 bezprostředně poté, kdy četníci fyzicky napadli demonstrující v Hainburger Au, jsem jel z Kalsdorfu, kde jsem tenkrát bydlel, do Štýrského Hradce do takzvané „decentrály“, abych se stal členem levičácké strany zelených Alternative Liste Österreichs / ALÖ.

O autorovi: *Franz Sölkner*

Narozen v roce 1950. Studium teologie a historie, orientace na levicově křesťanskou proudy, zabýval se teologií osvobození. V roce 1988 mu biskup Weber zakázal výuku náboženství. Aktivita v oblasti sociální práce a komunálního politického poradenství. Od roku 2003 činný převážně v prekérním poměru soukromého podnikatele, aktivista v různých hnutích, především v mírových a sociálních iniciativách (např. Hnutí proti stíhacím letounům v letech 1984-88, někdejší předseda spolku BAN, toho času předseda Štýrské mírové platformy). Od roku 1990 obecní zastupitel strany „Alternative Liste“ v Thal u Štýrského Hradce. Po volebním úspěchu v roce 2005 (21 %, to znamenalo 3 mandáty) finančním

wirksam: Frei nach Rudi Dutschke hatte ich gelernt: „Die Verhältnisse sind machbar, Herr Nachbar!“

Oder mit dem Wiener Volksmund ausgedrückt: „Es san sogar schon Hausherrn g'storbn!“ Was Bruno Kreisky mit seiner AKW-Politik eingeleitet hatte – meine gefühlsmäßige und intellektuelle teilweise Abkehr von der SPÖ – sollte Fred Sinowatz zu Ende bringen.

Am 21. Dezember 1984, unmittelbar nach dem Prügeleinsatz der Gendarmerie in der Hainburger Au, fuhr ich von Kalsdorf, wo ich damals wohnte, nach Graz in die sogenannte „Dezentrale“, um bei der linksgünen Alternativen Liste Österreichs / ALÖ Mitglied zu werden.

Zum Autor: *Franz Sölkner*

Geboren 1950. Studium der Theologie und Geschichte; Orientierung an linkschristlichen Traditionssträngen; Beschäftigung mit der Theologie der Befreiung; Religionsunterrichtsverbot 1988 durch Bischof Weber. Tätigkeiten im Bereich der Sozialarbeit und der kommunalen Politikberatung. Seit 2003 überwiegend im prekären Verhältnis eines Einzelunternehmers tätig; Aktivist in verschiedenen Bewegungen, vor allem in Friedens- und Sozialinitiativen (z.B. Anti-Abfangjäger-Bewegung 1984-1988; ehemaliger Obmann des Vereins BAN; derzeit Obmann der „Steirischen Friedensplattform“). Seit 1990 Gemeinderat der Alternativen Liste in Thal bei Graz; seit dem Wahlerfolg 2005

referentem tamtéž. Životní motto: „Člověk je“, jak mnil Immanuel Kant, „od přírody křivák“, s Ernstem Blochem však zastávám názor: Naše „poslání je rovný krok a rovná páteř“!“

(21 %, das bedeutete drei Mandate) Finanzreferent ebendort. Lebensmotto „Der Mensch ist – wie Immanuel Kant meinte – ein „krummes Holz“, mit Ernst Bloch aber bin ich der Meinung: Unsere Bestimmung ist der „aufrechte Gang“!“

Překlad:

Helga Grimmová, Hana Jílková

Úprava:

Helga Grimmová, Bernhard Riepl